

**Pravo na
državljanstvo**

**Imate pravo
na domovinu**

2

**Korektni uslovi
rada za sve**

**Jednakost
plata zaslužena**

3

**Izadjimo
na glasanje**

**Učestvujmo u
donošenju zakona**

4

Broj 3 | maj 2016 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Sticanje državljanstva

Mi smo (nova) Švajcarska

Da nas nema ne bi bilo ni Švajcarske

Vi kao djeca migrantkinja i migranata; vaša djeca koja su ovdje rođena i/ili odrasla; Vi sami, koji već decenijama živite ovdje: svi vi ste učestvovali u građenju švajcarskog društva. U skladu s tim ste svi vi i dio ove nove Švajcarske i zbog toga imate i svoja prava! To ćemo vam uvijek iznova ponavljati. To je pitanje pravičnosti, ali i časti: ne samo da svi koji mogu treba da uzmu svoje pravo i uzmu državljanstvo – i vlasti bi morale konačno da priznaju da tu pripadamo svi mi!

Zbog čega bi trebalo da uzmete državljanstvo? Da, vjerovatno se sada pitate, zašto bi trebalo to da uradim? A zašto ne bi trebalo? To je vaše puno pravo! Kao što piše naša predsjednica Vania Alleva u uvodnoj riječi ovog izdanja Horizonta: Vi učestvujete u izgradnji ove zemlje, Vi plaćate poreze, Vaša djeca ovdje idu u školu, možda već cijeli život živite ovdje. I onda Vam kažu da ne pripadate ovoj zemlji?! Netačno, Vi zapravo pripadate, čak i kada kao domovinu navodite neku drugu zemlju ili čak zemlje. Imate prava: da učestvujete u odlučivanju gdje će na primjer da ide novac koji plaćate u vidu poreza, imate pravo da smijete da ostanete ovdje, a ne da morate da napustite zemlju samo zato što ste izgubili posao ili načinili sitnu grešku. Ako dobijete državljanstvo moći ćete da

učestvujete u odlučivanju i da dobijete pravo stalnog boravka. Jer upravo Vaša sigurnost boravka i prava nalaze se u opasnosti zbog prihvatanja takozvane «Inicijative o masovnoj imigraciji» i Ausschaffungsinitiative u ozbiljnoj opasnosti.

Demokratizujmo Švajcarsku!

Moramo da demokratizujemo Švajcarsku. Nedopustivo je da četvrtina švajcarskog stanovništva ne može da učestvuje u donošenju odluka. To moramo da promijenimo i zbog toga vrh Švajcarskog saveza sindikata (SGB) planira tzv. Ofanzivu za sticanje državljanstva. Ona bi posebno trebalo da sadrži saradnju između gradova i opština: oni moraju da ofanzivno pozovu migrantkinje i migrante da zajedno sa svojom de-

Nakon dugogodišnjeg plaćanja doprinosa nepohodno je ostvariti svoja prava

com dobiju državljanstvo. Treba da ih podrže i motivišu, a prije svega da im daju osjećaj da pripadaju ovdje. Ne smiju da na put stavljaju dodatne prepreke, da definišu bespotrebne i irelevantne «kriterijume», kao ni da uvode dodatne takse.

Postanite sada Švajcarkinja/Svajcarac

Kao što smo već izvjestili u izdanju Horizonta 7/2015, građansko pravo u Švajcarskoj mijenja se od 2017. Dobijanje državljanstva biće teže. Ne

samo da će se zahtijevati viši nivoi jezika, već će i C dozvola boravka biti preduslov. Osim toga, moraćete da ispunjavate i mnoge druge klimave kriterijume za integraciju, koji će djelimično biti otežani, kao «učesće u privrednom životu». Ako, nasuprot tome, zahtijev podnesete u 2016, odnosno prije nego što novi zakon stupi na snagu, moći ćete još uvijek da dobijete državljanstvo po starom zakonu.

Iskoristimo prostor za igru

Mi kao Unija želimo da konkretno podržimo svoje članove. Tako što ćemo ih informisati, kako funkcioniše proces dobijanja državljanstva, ili tako što ćemo im odgovarati na pitanja. Želimo, ako je moguće, da podržimo i jezičkim izdanjem i integracionim tekstom. U ovoj oblasti, međutim, moramo još uvijek da se dogovorimo sa svojim partnerima. A Vama poziv: ukoliko ispunjavate formalne kriterijume, podnesite zahtjev za državljanstvo: za sebe, svog partnera, za svoju djecu. Za svoja prava, za dobrobit švajcarskog društva i samim tim za sve nas!

⇒ Aurora García

Editorial

Iskoristite svoja prava za državljanstvo!

Već godinama doživljavamo napade na prava migrantkinja i migranata. Kap koja je prelila čašu bila je tzv. Inicijativa Švajcarske narodne partije «SVP-Durchsetzungsinitiative», koja je željela da prisili na deportovanje stranaca, čak i u slučaju lakših prekršaja. Zahvaljujući nama narod je 28.2.2016. rekao «Stop». Došlo je vrijeme za kontraofanzivu za jednaka prava. Počinjemo «Einbürgerungsoffensive». Zašto? Preko 900 000 ljudi – mnogi od njih druga generacija migranata – ispunjava kriterijume za državljanstvo koje bi im donijelo punu jednakost prava. Međutim, to se ne dešava. Vrijeme je da se ovo promijeni. Naša ofanziva je upravljena ka vlastima u kantonima i opštinama. Poručujemo im: sramota je za našu demokratiju što isključuje drugu generaciju. Želimo da oni traže razgovor s njima kako bi im rekli: Pripadate nam! Imamo interes u tome da i politički učestvujete; podnesite zahtjev za državljanstvo! Potrudimo se da uklonimo administrativne i finansijske prepreke sa ovog puta.

Naša ofanziva se međutim odnosi i na same migrantkinje i migrante, na drugu generaciju i njihove roditelje. Poručujemo im: i vi gradite Švajcarsku, 1/3 radnih sati u našoj zemlji potiče od vas, vi plaćate porez i doprinose za socijalno osiguranje. Imate puno pravo da i politički učestvujete. Aktivirajte se u sindikatima i uopšte, svuda gdje možete da vršite uticaj na svoja prava. A ako već ispunjavate kriterijume za državljanstvo, učinite to, kako biste mogli da glasate i odlučujete. Ne dozvolite da vas spriječe prepreke, čak i ako su nepravedne! Pomoći ćemo vam. To je u vašem sopstvenom interesu, ne ponajmanje i za vašu zaštitu od desničarskih šovinističkih težnji.

Vania Alleva
predsjednica sindikata Unija

News

Drastično smanjenje penzija pri penzionim osiguranjima

U penzionim osiguranjima u toku je drastično smanjenje penzija. Onaj ko danas ima 50 godina mora da računa na znatno manje penzije nego što je planirano. To pokazuje istraživanje koje je sproveo Švajcarski savez sindikata (SGB) u preko 60 penzionih osiguranja. Riješenje sindikata je jačanje Osiguranja za stara lica i preostale članove porodice (AHV) putem narodne inicijative AHVplus. Početna sjednica zastupnika i zastupnica regiona u kojima je prisutna Unija održana je jutros u Bernu. Kampanju možete podržati i putem Fejsbuka. Lajkujte stranicu AHVplus (www.facebook.com/ahvplus) i pomozite promociji inicijative!

Damping plate: višestruki prekršitelj vara radnike

Na jednom gradilištu u Špizu u kantonu Bern Unija je otkrila težak slučaj dampinga platama. Poseban problem predstavlja to što je rukovodilac gradilišta višestruki počinilac krivičnih djela. Na udaru su se našla četiri radnika, koji su na godišnjem nivou prevareni za oko 12000 franaka. Unija zahtijeva naknadnu isplatu punih plata i dodatnih troškova. Više informacija na: www.unia.ch/de/aktuell/aktuell/artikel/a/12331/, kao i u dosijeu «Lohndumping» na: www.unia.ch/de/kampagnen/lohndumping/.

Masovna otpuštanja u Bati

Grupa Bata je jedna od najvećih maloprodaja obuće na svijetu sa sjedištem u Lozani. U preko 60 zemalja širom svijeta radi više od 34000 zaposlenih u 5000 prodavnica. Porodica Bata kojoj firma pripada živi u Švajcarskoj i spada u 300 najbogatijih u zemlji. Sa bogatstvom od 3,2 milijarde franaka raspolaže dovoljnim sredstvima za dobar socijalni plan. Bata želi da u svim regionima Švajcarske završi filijale do kraja jula i otpušta zaposlene. Već su dodijeljeni i prvi otkazi. Bata u Švajcarskoj očigledno želi da se koncentriše na onlajn prodaju. Unija od giganta za trgovinu obućom zahtijeva transparentnost prema zaposlenima, održavanje što je više moguće radnih mjesta, kao i fer socijalni plan. Novca porodica Bata ima dovoljno.

14. jun: 25 godina štrajka žena

Slavlje i dalja borba!

Već decenijama se žene bore za jednake plate. Uprkos tome, razlika plata između žena i muškaraca i dalje iznosi oko 15 %.

2016. je za žene jubilarna godina: Zakon o ravnopravnosti (GIG) će 1. jula napuniti 20 godina, član Ustava o jednakosti plata na snagu je stupio prije 35 godina, a štrajk žena širom zemlje održan je 14. juna prije 25 godina. To bi bilo dovoljno za slavlje. Međutim, ništa od toga još uvijek nije primijenjeno. Zbog toga proslave jubileja imaju gorak ukus i moramo ih iskoristiti u znak protesta.

Revizija Zakona o ravnopravnosti prijeti da potone u zemlju

Konsultacije oko planirane revizije Zakona o jednakosti pokazuju da on nailazi na velik otpor. Nije čak sigurno

ni da li će je Švajcarsko savezno vijeće uopšte uzeti u političko razmatranje. Postoji ozbiljna opasnost

da se projekat jednostavno čuše u zapećak. Tada bismo bili tamo gde i 2013, prije obećanja poslanice Simo-

nette Sommaruga da će se zalagati za jednakost plata kontrolom plata i sankcijama. Odluka će vjerovatno pasti krajem godine. Dotad moramo da vršimo čvrst pritisak i gradimo i dalje, kako bi revizija 2017. zapravo bila uzeta u parlamentarno razmatranje.

Zbog toga ćemo 14. juna slaviti, ali i javno protestovati i zahtijevati da nacrt bude uzet u razmatranje.

Decentralizovane akcije 14. juna

Neki od Unijinih regiona učestvovali će na akcijama.

Zbog toga pozivamo što više žena i solidarnih muškaraca da učestvuju u akcijama. Kontaktiraj svoj region i informiši se o tome šta je planirano. Zajedno se borimo za jednakost u svakom pogledu.

Zakon o jednakosti mora da se razmatra

Marilia Mendes

Transportni sektor, evropska građanska inicijativa

Kažimo «da» fer uslovima u transportnom sektoru!

Evropska federacija transportnih radnika (ETF) lansirao je evropsku građansku inicijativu, kako bi skrenuo pažnju na sve nepovoljnije uslove rada u transportnom sektoru i borio se protiv njih. I Unija, članica ETF-a, podržava ovu inicijativu i kampanju i poziva svoje članove sa pasošem Evropske unije da potpišu inicijativu!

Transportni sektor hitno treba bolje i zdravije uslove rada

ETF organizuje transportne radnike iz različitih branši: željeznice, drumske transportne industrije, vazdušnog saobraćaja, logistike ili pomorskog

saobraćaja, kao i ribolova ili turizma. Važne branše, jer kako bismo inače putovali vozom do drugog grada bez mašinovode, kako bi naše voće i

povrće dolazilo bez ovih ljudi, kakvi bi bili naši godišnji odmori bez njihovog rada!

Eksploatacija i prekarost rapidno rastu

Međutim, u EU sve češće dolazi do socijalnog dampinga i premalih plata. Izvjesni poslodavci eksploatišu zaposlene, posebno migrantkinje i migrante: oni moraju da rade teže, duže, brže i za manje novca, i imaju manje sigurnosnih mreža predviđenih ugovorom. Sve ovo je posebno opasno za zaposlene, kao i za bezbjednost na putevima.

Na redu su fer uslovi rada!

ETF želi da promijeni situaciju, te je zbog toga lansirala evropsku građansku inicijativu i kampanju. Do evropskih građanskih inicijativa se dolazi kada se prikupi milion potpisa građana Evropske unije iz najmanje 7 različitih država. Takva inicijativa primorava Evropsku komisiju da sprovede zakonske promjene, kako bi izašla u susret zahtjevima inicijative.

Inicijativa za fer transport posebno zahtijeva mehanizme kontrole i primjene koji bi osigurali sprovođenje dosad postojećeg zakonodavstva, a time i cjelovite i fer uslove rada u transportnom sektoru.

Građani i građanke EU: Sada potpišite!

Socijalni damping tiče se svih nas, i zato smo svi i pozvani da se protiv njega borimo. U interesu svih nas je da šoferi mogu da dobiju svoje vrijeme za odmor i da vozači dobijaju platu koja omogućava pristojan život. Zbog toga Unija poziva svoje članove sa pasošem EU da potpišu inicijativu. Kako to funkcionise, objasnimo ispod:

1. Idite na stranicu: www.fairtransporteurope.eu
2. Odkrolujte nadole do formulara i izaberite jezik i zemlju.
3. Ispunite formular u potpunosti.
4. Podijelite na Facebook-u ili Twitter-u! I proširite riječ o tome!

Aurora García

Trgovina preko interneta

Neophodan kolektivni ugovor o radu za onlajn trgovinu

Kupovina preko interneta i poručivanje doživljavaju pravi bum. Međutim, uslovi rada u ovoj branši najčešće su problematični, a plate niske. Delegati branše na polju maloprodaje u okviru Unije zbog toga od poslodavaca zahtijevaju da zaključe dobre kolektivne ugovore o radu i da štite trgovinu preko interneta.

Sve više proizvoda i usluga danas se kupuje preko interneta, posebno u neprehrambenim oblastima poput multimedije/elektronike ili mode.

Međutim, ovaj bum ima i drugu stranu medalje koja šteti zaposlenima: stres i sve veći pritisak u centrima za logistiku i web-prodavicama, kao i damping plate u stalnom su porastu.

Nepovoljni uslovi rada

Najveći broj zaposlenih radi u nepovoljnim uslovima i ima niske plate. Slučaj preduzeća za onlajn kupovinu Outfittery, koje je htjelo da mjesečno daje platu od 2500 franaka samo je jedan od primjera. Ali to nam pokazuje: u bum-branši kakva je trgovina preko interneta potrebne su obavezujuće regulacije kojima bi zaposleni bili stalno zaštićeni.

Prodaja preko interneta treba regulisati kolektivnim ugovorom.

Neohodan dobar kolektivni ugovor o radu

U jednoj rezoluciji su učesnici na Unijinoj konferenciji za branšu maloprodaje zahtijevali od preduzeća da poboljšaju uslove rada i utvrde ih dobrim kolektivnim radnim ugovorima. Tamo gdje kolektivni ugovor već postoji, moraju da se dodaju trgovina i poručivanje preko interneta.

Solidarnost sa zaposlenima u Amazonu

Uz to su se delegati Unije solidarizovali sa kolegama i kolegamicama iz Amazona, koji štrajkuju u Lajpcigu i Grabenu (Njemačka). Oni se bore za tarifni ugovor sa dobrim uslovima rada i platama koje osiguravaju egzistenciju.

Osman Osmani

Predstoje i izbori od značaja za narod

Federalni izbori 5. juna 2016:

5. juna 2016. održavaju se slijedeći nacionalni izbori. Narod će na glasačkim listićima odlučivati o 6 stavki/prijedloga. U nastavku ćemo ukratko opisati tri najbitnije stavke/prijedloga i objaviti preporuke sindikata.

Revizija Zakona o azilu

Novi Zakon o azilu nije idealan prijedlog kakav bi poželjele ljevičarske stranke i sindikati. On sa sobom nosi jasna pooštavanja, ali sa besplatnim pravnim zastupanjem i važno poboljšanje. Politika Švajcarske narodne partije (SVP), koja se dohvatila referenduma jer više voli da probleme komercijalizuju umjesto da ih riješava, zaslužila je da bude uklonjena. Procedura je znatno skraćena. Time tražioci azila s jedne strane brzo stižu svijest o tome da li će moći da ostanu u Švajcarskoj, a s druge strane raste efikasnost sistema. Besplatno pravno zastupanje, koje je dostupno svim tražiocima azila, garantuje da će procedura biti fer i da će proticati propisno po Ustavu. Revizija koja je pred nama je prva poslije dugog vremena koja zapravo sa sobom nosi poboljšanja. Zbog toga i sindikati predlažu DA reviziji Zakona o azilu.

Narodna inicijativa «Pro Service public»

Zvuči dobro, ali joj je dejstvo katastrofalno: inicijativa želi da zabrani težnju ka dobiti u osnovnom osiguranju. Želi da spriječi da se pomoću dobiti od osnovnog osiguranja unakrsno subvencionišu druge administrativne oblasti ili da se troše u fiskalne svrhe. Ovo važi za sva preduzeća koja pripadaju Savezu, koja su u većinskom vlasništvu Saveza ili koja po nalogu Saveza ispunjavaju zakonski mandat za osnovno osiguranje. Kod svih ovih preduzeća plate ne smiju da budu više od onih u saveznoj administraciji. Zakon bi trebalo da odvoji osnovno osiguranje od preostalih usluga preduzeća i da time stvori transparentnost troškova osnovnog osiguranja i korišćenja dohotka. Otud NE inicijativi «Service public». Ona je pogubna po Železnice Švajcarske (SBB), Poštu i Swisscom.

Narodna inicijativa «za fer finansiranje saobraćaja» («Inicijativa krava muzara»)

Inicijativu «za fer finansiranje saobraćaja» lansirali su Savez automobila (ASTAG, auto-schweiz, TCS, ACS) i Trgovinskog saveza. Za izbornu kampanju im na raspolaganju očigledno stoji mnogo novca, obrće se budžet od 7 miliona franaka.

Inicijativa želi kompletno iskorištavanje prihoda od poreza na naftu za finansiranje puteva. Kao zaključak navodi listu stvari za koje smiju da se koriste prihodi od poreza na naftu i prihodi od vinjeta za auto-put, a to su naime: nacionalni putevi; podrška za kombinovani saobraćaj; saobraćajna infrastruktura u gradovima i aglomeracijama; glavni i kantonalni putevi; zaštitne konstrukcije i zaštita prejaža u kontekstu drumskog saobraćaja. Pored toga, uvođenje ili povećanje poreza, naplata i taksu u oblasti drumskog saobraćaja uvijek bi trebalo da podliježu fakultativnom referendumu. Kažimo NE Inicijativi «krava muzara». Novac nam treba za obrazovanje i kulturu, a ne za betoniranje pejzaža!

Osman Osmani

Ljudi u bijegu; apel za prihvatanje 50 000 izbjeglica

Mali gest za čovječanstvo

Otvoriti grance i osigurati izbjegličke puteve

Od Drugog svjetskog rata do danas nikada nije više ljudi bilo u bijegu. Hiljade pri tome gube živote. Ne smijemo da posmatramo ovu humanitarnu katastrofu i da ne učinimo ništa! Unija ubog toga podržava apel za hitno prihvatanje 50 000 izbjeglica u Švajcarsku.

60 miliona ljudi je 2015. zbog rata, progona ili bijede napustilo svoju porodicu, dom, posao i poznato okruženje. Mnogi se nadaju da će u Evropi pronaći bolji život. Međutim, hiljade nikada ne dolaze do svog cilja, već na putu do tamo gube živote. Skoro 800 ljudi je 2016. umrlo pri bijegu. Situacija je alarmantna: 2015. je 250 miliona ljudi bilo pogođeno humanitarnim krizama.

Slaba podrška od strane odgovornih

Od odgovornih dobijaju slabu podršku. Umjesto da otvore sigurne puteve kako ovi očajni ljudi ne bi sami pronašli opasne puteve za bijeg, njih u Evropi drže na odstojanju bodljikavom žicom i nasiljem. EU je u martu

ove godine sklopila sumnjiv ugovor sa Turskom kako bi Turska prihvatala izbjeglice iz Grčke. I to iako je organizacija Amnesty International obznanila da se Turska ne pridržava međunarodnog prava, već mnoge izbjeglice iz Sirije jednostavno šalje nazad.

Zaustavimo rat i izrabljivanje – ne zaustavljajmo ljude!

Globalni uzroci za bijeg često su direktno povezani sa izrabljivačkim formama rada, koje poboljšavaju blagostanje u evropskim zemljama. Švajcarska redovno izvozi ratnu opremu u ratna područja i time je i sama odgovorna. Neophodno je održivo rješenje i iskrena borba protiv uzroka bijega.

Prihvatimo izbjeglice kao znak čovječnosti

Trenutno je oko 50 000 ljudi zarobljeno u Grčkoj u katastrofalnim uslovima. Švajcarska bi ponovo trebalo da postane svjesna svoje humanitarne tradicije i odgovornosti i da počne da reaguje. Zbog toga od Švajcarske zahtijevamo da prihvati 50 000 izbjeglica, posebno one najranjivije – djecu i omladinu bez roditeljske pratnje, bolesne, trudnice. Jer, kao što piše i u apelu: «Ogromni jad u kojem žive izbjeglice se u ime čovječnosti više ne može ignorisati.»

Marilia Mendes

Učini i ti mali gest za čovječanstvo. Podrži apel i potpiši peticiju na: www.change.org/p/appel-national-appel-national-pour-que-la-suisse-accueille-rapidement-50-000.

intervju

Diana Hinz se zalaže za ljudska prava

«Zalažem se za izbjeglice zbog svoje djece»

Diana Hinz živi u kantonu Aargau i majka je dvoje djece. Sa svojim mužem i djecom je prošle godine dvije nedjelje provela na grčkom ostrvu Samos i tamo se aktivirala oko pomoći izbjeglicama. Po povratku u Švajcarsku organizovala je miting «Zajedno za čovječnu Evropu» koji je održan na trgu Bundesplatz u Bernu 9. aprila.

Diana, demonstracije si organizovala sa drugim pojedincima. Šta te je podstaklo na to?

Moja nemoć i nerazumijevanje evropske politike prema izbjeglicama. Vidjela sam u kom su stanju ljudi u Grčkoj. Bio je to šok! Vratila sam se i pala u depresiju. Slike i ljudi koji pate na njima nisu mi davali mira. Ja sam pravična osoba. Ali vidjela sam da se pravičnost u Evropi ne odnosi na sve. To ne mogu da prihvatim!

Šta te je to toliko šokiralo u Grčkoj?

U kakvom stanju se nalaze ljudi koji dolaze iz Turske. Bio je oktobar, još uvijek ne toliko hladno. Ali ljudi su dolazili mršavi, izgledali su zdravstveno ugroženi. Vidjela sam djecu sa tepjim osipima, ljude sa problemima s vidom, ljude koji imaju kijavicu i kašlju. A svega nedostaje: lijekova, sredstava za higijenu, nekada čak i hrane. Prije svega nedostaju mlijeko i hrana za bebe, ona je tamo veoma skupa. Prava katastrofa!

Zašto si organizovala demonstraciju umjesto da se angažuješ u nekoj humanitarnoj organizaciji?

Mnoge male organizacije i mnogi dobrovoljci na licu mjesta obavljaju nevjerojatno važan posao. Ali oni ne mogu da učine ništa više osim da donesu malo olakšanja. Opasni putevi za bijeg, nečasni i po zdravlje štetni smještaji, dogovor sa Turskom... sve to ostaje. Mnogo je efikasnije i čovječnije prihvatiti izbjeglice u Švajcarskoj.

Ali to nije sve. Angažujem se i zbog svoje djece. Jer, pitam se u kakvom svijetu želim da odrastaju moja djeca. Sigurno ne u svijetu u kom ljudska prava ne važe za sve. Zbog toga se zalažem za pravičnu Evropu. Za to se borim. Jer ako se sad ne borimo za to, naša djeca će u budućnosti plaćati zbog toga.

Kako to misliš?

Ako dopustimo da danas nemaju svi pravo na jednakost, ako dozvolimo izuzetke, onda je moguće da mi sami – ili naša djeca – u budućnosti nećemo biti zaštićeni od nepravde. Za svoju djecu želim svijet u kom se ljudska prava podrazumijevaju. Za sve.

Kakva je bila reakcija ljudi u Švajcarskoj na ideju o ovoj demonstraciji?

Mnogi ljudi su na to čekali. Neki od mojih kontakata na Fejsbuku, kao na primjer džez pjevačica Birgit Ellmerer su istog trenutka obručke prihvatili ideju. Tako da sam jednostavno rezervisala trg Bundesplatz i za tri nedjelje organizovali smo demonstraciju. Nismo imali nikakvog iskustva, ali uspjelo je i bilo odlično!

A sada, šta dalje?

Moramo da mobilizujemo nove ljude, mora da nastane novi pokret. Ljudi kojima je važna pravična Švajcarska sa otvorenom politikom prema izbjeglicama treba redovno da se okupljaju, na primjer svakog petka uveče, kako bi to iskazali. Kako bismo našli više ljudi koji će ustati u ime ljudskih prava i jednakosti.

Marilia Mendes

Očuvati penzije i ojačati starosno porodično osiguranje

Savezna narodna inicijativa AHVplus

AHVplus... za jako Starosno osiguranje

Preniske penzije

Mnoge penzionerke i penzioneri u penziji ne mogu jednostavno da se smire i bave onim za šta tokom svoje poslovne karijere nisu imali vremena i prilike. Mnogo više moraju da se bore sa finansijskim problemima. Jer, penzija je kod mnogih penzionerki i penzionera jedva dovoljna za pristojan život.

Za pogođene to znači: nakon što su cijelog života teško radili, moraju i nakon penzionisanja da svaki franak dvaput okrenu. I ne samo to: zbog toga što više ne mogu sebi da priušte švajcarski životni standard, prijati im još i društvena izolacija.

Rješenje: AHVplus

Da bi se ova situacija popravila, morale bi da se povećaju penzije Osiguranja starih lica i preostalih članova porodice (AHV). Upravo to je i zahtjev inicijative AHVplus. Time se koncept gradi na uspješnom modelu AHV-a, koji za veliki dio stanovništva pruža dobru uslugu za malu cijenu.

Na skupštini delegata Švajcarskog saveza sindikata (SGB) 16. novembra 2010. konceptu AHVplus dat je konkretan prijedlog i u prvoj polovini 2013. lansirana je narodna inicijativa AHVplus, kako bi se AHV penzije povećale za 10%. Za samo četiri mjeseca skupljeno je više od 100 000 potpisa i inicijativa je prihvaćena. Da bi Nacionalno vijeće i Senat Švajcarske već u zimu 2015. predložili odbijanje inicijative. Posljednju riječ će iak imati narod 2016.

Savezni ustav zahtijeva da penzije AHV-a zajedno sa penzijom iz penziona kase-osiguranja omoguće osiguranicima «da nastave život u dostojanstvu». Ovaj cilj danas mnogi ljudi ne mogu da dostignu. To ne pogađa samo ljude koji nakon penzionisanja mogu da računaju samo na AHV penziju. I mnogi ljudi sa penzijama iz prvog i drugog stuba ne dostižu kvotu predviđenu Ustavom. Ovaj fenomen bi se s obzirom na pritisak na drugi stub mogao dodatno pojačati. AHV penzije se zbog toga moraju povisiti.

Borimo se za socijalne tekovine

Povećanje za 10%

Švajcarski savez sindikata (SGB) u svojoj inicijativi predlaže da se AHV penzije linearno povise za 10%. Na minimalnu penziju od 1160 franaka za jednu osobu dodalo bi se 116 franaka. Kod maksimalne penzije od trenutno 2320 franaka bilo bi u pitanju 232 franka, a kod pune penzije za bračni par dodatak bi iznosio 348 franaka. Ovi dodaci bi značajno rasteretili penzionere. Pogled na današnju podjelu penzija pokazuje da bi žene – a posebno samohrane majke – veoma profitirale od ovog povećanja.

Primjer domaćinstvo	Posljednja plata (bez 13. plate)	AHV-starosna penzija	AHVplus Dodatak na penziju
Gradjevinski radnik & Radnica u cječari (60%), 2 Djece	Fr. 4800.– Fr. 2400.–	Fr. 3480.–	Fr. 348.–
Baštovan & kelterica (40%), 2 djece	Fr. 4000.– Fr. 1600.–	Fr. 3200.–	Fr. 320.–
Pekar	Fr. 4500.–	Fr. 1780.–	Fr. 178.–
Medicinska radnica (80%), 1 dijete, neudata	Fr. 5000.–	Fr. 2050.–	Fr. 205.–
Polier, dolazi sa 30 godina starosti u Švajcarsku	Fr. 6300.–	Fr. 1620.–	Fr. 162.–

AHV dodatak na starosnu penziju je neophodan za očuvanje penzija

Finansiranje

AHVplus je povezana sa dodatnim troškom od 3,6 milijarde franaka. Inicijativa ne pravi nikakve propise za finansiranje. Kao izvori finansija u obzir dolaze doprinosi od nacionalnog poreza na naslijeđe, kao što to zahtijeva inicijativa koju podržava SGB. Za zahtijevanim oporezivanjem naslijeđa od 2 miliona franaka, AHV-u bi se godišnje slivali prihodi od 2 milijarde franaka.

AHV brošura

Sve što ste ikada željeli da znate o AHV-a naći ćete u našoj brošuri «AHV. Jako penziono osiguranje za mlade i stare». Ispod kao e-knjiga ili download na: www.sgb.ch/file-admin/user_upload/DE_20150818_SGB_AHV-Brosch_eBook_korr.pdf

Osman Osmani

Vi pitate – mi odgovaramo

Na bolovanju sam: Treba li uprkos tome da se prijavim na biro?

Šefica me je otpustila jer sam dugo bio nesposoban za rad. Još uvijek sam do daljnjeg na 100% bolovanja. Na kraju otkaznog roka sam htio da se prijavim kao nezaposlen u Regionalnom birou za zapošljavanje (RAV). Na moje zaprepašćenje sam poslat kući sa obrazloženjem da nemam pravo (da nisam podoban za posredovanje) i da ne moram da se prijavljujem. Pod tim okolnostima ja svakako ne bih primao naknadu za nezaposlene. Da li je to tačno?

Ne. Iako trenutno ne možete da radite, morate da se prijavite u RAV i da osiguranju za nezaposlene dostavite svoju dokumentaciju. Samo tako je sigurno da će oni dobro izračunati vašu naknadu. Osiguranje je u obavezi da vašu naknadu odredi na datum kada ste se prijavili. Koliko ćete dnevnicu primiti zavisi izmjeđu ostalog i od toga koliko ste mjeseci proteklih godina radili prije prijave u biro. Ako se prijavite tek nakon što više niste na bolovanju, moguće je da ćete izgubiti svoje dnevnicu. Ako se na primjer prijavite tek osam mjeseci nakon isteka radnog ugovora, isplaćivaće vam se 260 umjesto 400 dnevnica.

Michael Schweitzer, work, 17.3.2016

Doktorica od povjerenja: Moram li da odem na termin kod nje?

Trenutno sam psihički na dnu. Ostavila me je djevojka. Pored toga sam povrijeđen i zbog toga više ne mogu da igram fudbal. Od prije tri nedjelje više ne radim. Kućni lekar mi je napisao bolovanje. Međutim, moj šef ne zna zašto sam na bolovanju. Sada mi je rekao da moram kod doktorke od povjerenja, inače mi više neće isplaćivati platu. Ne želim da šef sazna nešto o mojim privatnim problemima. Osim toga sam s vremena na vrijeme uzimao droge, kako bih se u ovom teškom periodu malo razveselio. Brinem se da će doktorica sa šefom razgovarati o tome. Moram li da idem kod nje?

Da, trebalo bi to da učinite. Vaš šef smije da Vas pošalje kod svoje doktorke od povjerenja ukoliko sumnja u vašu bolest. Ako ne odete, povrijedićete takozvanu obavezu lojalnosti (povjerenje) prema svojoj firmi, i Vaš šef može da prestane da vam isplaćuje platu. Ne treba da brinete: doktorci od povjerenja možete da ispričate sve. Ona, kao i svi drugi doktori i doktorke, podliježe obavezi profesionalnog ćutanja. Vašem nadređenom može da da informacije samo o tome da li ste bolesni, koliko ćete otprilike još biti bolesni i koje poslove zbog svoje bolesti više ne možete ili ne bi trebalo da obavljate. Doktorica od povjerenja Vašem šefu ne smije da prenese ni dijagnozu ni razloge oboljenja. Dakle, Vaš šef neće saznati ništa o vašoj privatnoj situaciji.

David Aeby, work, 3.3.2016

Impressum: Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber work, Gewerkschaft Unia, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, A. Rogalewski, D. Filipovic, E. Sarić, M. Martin, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Dara Filipovic | Layout C. Lonati, Unia | Druck Tagblatt Print, Im Feld 6, 9015 St. Gallen | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, darinka.filipovic@unia.ch

Die Gewerkschaft. Le Syndicat. Il Sindacato.

www.unia.ch